

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Decisio XLV. De excipiente contra Froum, ad quod exterus quidam voluit
eum adstringere ratione divisionis hæreditas, & rei sitæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

Naturali vel Gentium inducta, omitti nequeant, consequenter aliqualis facti narratio & petitio Actoris, responsio Rei, probationes, exceptiones, & causa cognitio intervenire debeant,

imò & dilationes concedi, licet tantum ad Judicis arbitrium, atque testium sub Juramento, si litigantes exigantur examinari. Carpzov. *Definit.* 17. *capit.* *Clem.* 2. *de V. S.*

TITULUS II.

De Foro competente.

DECISIO XLV.

De excipiente contra forum, ad quod ratione conditionis hæreditatis, & rei sitæ &c. exterus adstringi à quodam volebat.

SPECIES FACTI.

Godefridus, Garibaldi gener, præter ordinariam 3000. florenorum dotem, quam singulis tribus filiabus suis æqualem constituerat Garibaldus, insuper 1000. florenos accepit, ea tamen lege, ut eos post obitum Garibaldi conferat in hæreditate, & de hac nihil participet, donec reliqui duo generi, Adrianus & Udalricus, tantundem, nempe 1000. florenos anticipatò acceperint. Morte igitur fœceri secuta Godefridus promptissimè Dominis cohæredibus, Adriano & Udalrico, se obtulit ad collationem secundum Testatoris voluntatem & Jura collationum faciendam, para-

tus nihil de massa hæreditatis capere, donec singuli ex dictis cohæredibus traxissent priùs 1000. florenos, nisi mallet, suos mille anticipatò acceptos in parata pecunia cumulo hæreditatis adjicere, ac potè modum æquales cum illis portiones recipere. Verùm irritus à reliquis duobus cohæredibus tanquam simplex, & Jurium de collationibus imperitus, suos mille jussus est conferre hoc modo, ut nimirum sineret totidem, nempe pariter mille ex massa hæreditatis à reliquis duobus junctim & collectè sumi, non à quolibet seorsim & singillatim. Restitit optimus Godefridus, utpo-

potest voluntatis Testatoris simul ac
 perbene gnarus, asserendo, *pos-
 seditatum hoc cedere in proprium
 preiudicium, utpote qui-
 bus singulis distributive, & non col-
 lective sumptis, deberentur 1000.*
 antequam ipse admitteretur ad con-
 tractum in divisione hereditatis resi-
 dens, hinc sibi constare tum ex
 Testamento tum ex adjecta scheda de
 mente Testatoris clarissime expressa,
 hinc saepius repetit, ad Adriani &
 Udalrici non amplius risum, sed e-
 iam ad fastidium usque & indignatio-
 nem, qui, quamvis tam fideliter &
 apertius moniti, inspectis etiam iterum
 necumque Testamenti tabulis, quibus
 examinandis & perpendendis in or-
 dine ad faciendam secundum eas her-
 editatis divisionem multos dies in-
 lamplerunt, collationem juxta suam
 (non Godefridi serid & ultro toties
 de incurrenda propria jactura mo-
 nitis) ideam ac voluntatem fece-
 runt, ambo simul & junctim, non
 singuli seorsim, uti poterant, mille
 floratos ex massa hereditaria capien-
 tes pariter, antequam Godefridus ad
 aequali portionem hereditatis ad-

mitteretur, adjectis ab Udalrico, qui
 magnam peritiæ & praxis Juridicæ
 famam aliunde jam habuit, his ver-
 bis: *Godefridum non esse debitorem ad
 massam hereditatis, sed ad cohæredes.*
 Facta hoc modo pacificè hereditatis
 divisione mutuo sibi dederunt qui-
 tantias, cum addito, ut post elapsum
 semestre nemini amplius liceat quid-
 quam movere contra hanc divisionem,
 à se factam; imò Adrianus & Udalri-
 cus specialem Godefrido quietantiam
 de collatione legitime facta in manus
 consignarunt. His ita in optima pace
 confectis post 9. mensium spatium
 Adrianus tandem aperuit oculos, & co-
 gnito suo & Udalrici errore litem mo-
 vit Godefrido, coram Judice, in
 cujus territorio Testator obiit, &
 ipsi diviserunt hereditatem, jamque
 totam ferè (exceptis pauculis uten-
 silibus, ferè ligneis tantum & artis
 scriuariæ exiguique valoris) ex dicto
 Territorio in loca domiciliorum,
 quæ omnes isti cohæredes alibi ha-
 bebant constituta, translata, vel sal-
 tem ex loco aditæ & divisæ heredi-
 tatis amotam sibi appropriarunt. Un-
 de exarsit

Q U Æ S T I O.

*An Godefridus teneatur comparere & respondere coram
 Judice, in cujus territorio facta est divisio hereditatis?*

Rationes dubitandi.

Quamvis regulariter Actor debeat
 sequi forum Rei. c. 5. §. 2. de
 for. comp. ita ut Judex, qui respectu

personæ Rei, ejusque domicilii com-
 petens est, adiri debeat; hæc tamen
 decantatissima regula suas patitur exce-
 ptiones

G g 2

priones. Et I. quidem in Judiciis divisoriiis, ut habet textus in *l. 1. ff. de quib. reb. ad eund. Jud. eatur. ibi*: si inter plures familiæ eriscundæ agetur, & inter eisdem communi dividendo, aut finium regundorum, eandem *Judicem sumendum. Præterea quò faciliùs coire cohæredes, vel socii possint, in eundem locum omnium præsentiam fieri oportet.* Sed hic agitur communi dividendo, scilicet super hæreditatis malè facta divisione à cohæredibus: ergo. Id quod II. procedit vel maxime, quando hæreditatis divisio necdum est plenè finita; cùm Judicium ibi finiri debeat, ubi cœpit. *l. 30. ff. de Judic.* Sed divisio præsens hæreditatis necdum est plenè finita, eò quòd aliqua bona hæreditaria, scilicet quadam utensilia, sint adhuc indivisa, & quidem III. Adhuc sita & posita, licet respectivè modica sint, in Territorio, ubi facta est divisio: sed ratione rei sitæ etiam extraneus conveniri potest coram Judice loci, ubi res est sita. Textus expressus in *l. fin. C. ubi in rem actio*; quod forum appellatur *forum rei sitæ*: ergo. Idem serè tenendum IV. de foro contractùs vel quasi-contractùs, quòd nempe ratione hujus etiam exterus in territorio alieno, ubi nempe contractus vel quasi-contractus est celebratus, sortiatur forum in ordine ad conventionem. *l. 19. ff. de Judic. c. fin. x. § c. 1. §. 3. de foro comp. in 6.* & in specie ratione quasi contractùs ex communiione hæreditatis. *§. 4. Inst. de Oblig. quæ ex quasi-contractu*; forum enim ex contractu

vel quasi-contractu in certo loco acquisitum non tollit quidem domicilii forum, forum tamen accumulatur. Zanger. *de except. p. 2. c. 1. n. 201.* Sed divisio hæreditatis fuit contractus vel quasi: ergo in loco, ubi peractus est, Godefridus sortitur forum. Res sequuntur personam: ergo etiam res hæreditariæ, seu hæreditas relicta ipsum Testatorem: ergo, si lis ortatur de hæretitate vel ejus divisione, ad debet Judex territorii, in quo vivit decessit Testator, condiditque testamentum, præsertim si is executor non constituit; tunc enim executor pertinet ad Judicem loci Testatoris hæreditatis, cujus est cognoscere, per quibusvis capitulis aut questionibus, tale testamentum quoquo modo respicientibus. per tradita à Carp. *in Jurisprud. For. p. 3. const. 13. def. n. 9. § const. 15. def. 1. nec non in Illustr. p. 3. Decis. 198. n. 17. 18.* ergo non habet quod excipiat contra locum Judicem Godefridus. VI. Accipit prorogatio, vi cujus non subicitur alieno Judici subijci potest, ita ut coram illo respondere & Jus expectare debeat. *l. 1. l. 2. ff. de Jud. c. de Offic. § potest. Jud. deleg.* quod contingit, quando quis alienum Judicem semel agnovit: sed Godefridus Judicem territorii, ubi hæreditas massa extitit, & divisio facta est, aliquando agnovit ipso facto, cum apud eundem ejusque Archivum voluit deponi Testamenti tabulas; dum ab eodem petiit & obtinuit cautionem ratione hæreditatis, cohæredi Aditio

obventuræ tantum sub conditione, si ex conjugis sua sustulerit prolem; imò adhuc agnoscit actu litigando contra viduam à Testatore relictam ratione legati aucti. Ex quo ultimo inferitur VIII. etiam ratione connexionis & continentie causarum eundem Godefridum obligari ad respondendum super re facta collatione in divisione hæc

reditatis, super qua interpellatur; nam continentia causarum non est dividenda, sed omnes coram eodem Iudice sunt tractandæ. l. 10. c. de Judic. c. 1. de caus. possess. & propriet. causa autem hæreditatis divisæ, qualis est hæc, utique connexionem habet cum causa legati: ergo.

Rationes Decidendi.

Verum hæc non satis probant intentum Adriani, ut patebit ex eorum refutatione. Quapropter salva manet in præsentis quaestione communis & generalis regula, quòd quilibet sit conveniendus coram suo Iudice, cui nimirum est subiectus ratione personæ, & domicilii. per c. 8. & 17. de for. comp. l. 19. ff. de Judic. l. un. C. ubi de Hæredit. nisi nimirum ex alio capite, cujusmodi tamen hic non apparet, aliquis subijciatur alteri Iudici extraneo, cui ratione personæ & domicilii subiectus non est. Dein plurimum in Romano Imperio facit pri-

vilegium, vi cuius defacto omnibus Imperii Statibus concessum est privilegium, ne ipsorum subditi, & in eorum territorii domicilium & forum sortiti, ad extranea tribunalia evocari possint. arg. art. 17. Capitulationis Josephinae, & arg. art. 18. Capitulationis Carolinae: Sed Godefridus domicilium obtinet in alterius Status Imperii territorio: ergo eo, & ejus Principe invito, extra illud coram extraneo Iudice vel Statu conveniri nequit. Aliud igitur non superest, quam

Refutatio Rationum Dubitandi.

Prima non stringit, quia supponit falsum, scilicet prius jam fuisse litem inter cohæredes motam in actuali divisione hæreditatis; cum tamen hæc omnino pacificè peracta sit. Frustra igitur allegatur. l. 1. ff. de quib. reb. ad eundem &c. quomodo adeatur idem Iudex communi dividendo, si prius non sit actum familiæ eriscun-

dæ, uti sonant verba textus? in divisione hæreditatis non fuit Actor: ergo nec Iudex: ergo eundem, qui nempe prius fuisset, sumi Iudicem possibile non est; cum nulla inter cohæredes præcesserit controversia; nam vidua, contra cujus novum legatum mota est lis, non fuit cohæres. Expediti quidem Juris est, quòd res hære-

hereditaria in alio loco peti non possit, quam ubi vel ipsa actu est sita, vel ubi Reus conventus habet domicilium. *l. un. C. ubi de hereditate.* & ibi Zæsius ac Perez, quorum posterior subjungit: *quod in Judicio Petitorio agi debeat vel in loco, ubi Reus conventus habet domicilium, vel ubi tota hereditas, vel major ejus pars actu sita est, si modo ibi degat Reus; alioquin iniquissimum esset, eum ex loco domicilii extrahi ad locum, in quo res sita est.* quod defacto peculiariter attendi debet, postquam privilegium de non evocandis subditis suis ad alienum tribunal, consecuti sunt Status Imperii, quod olim Regi Bohemæ tantum & Electoribus in Aurea Bulla erat concessum. At, inquires, hoc nimis foret difficile Actori, si omnes cohæredes in loco sui domicilii convenire deberet. Repono, id non esse necesse, potest enim adire Judicem, qui respectu omnium competens est, nempe mediatum, nimirum vel Cameram Imperialem, vel Consilium Aulicum Imperiale. *Gail. 1. observ. 32. Myns. cent. 1. observ. 4.* Dein in hoc casu tantum unicus datur Reus.

Secunda adhuc minus urget propter simile falsum suppositum; nam hereditas non tantum, jam totaliter & sine lite fuit divisa, sed etiam ex loco ad cohæredum domicilia quoad majorem partem, imò ferè tota jam exportata: neque illa utensilia, adhuc ibi existentia, manserunt indivisa, quamvis nondum fuerint loco mota.

Tertia omnium minimè; partim

quia forum rei sitæ tunc tantum habet locum, quando ipsa res, super qua litigatur, existit in territorio extraneo, ut habet expressus textus in *cit. l. fin. C. ubi in rem actio.* ibi: *Et in locis, in quibus res, NB. propter quas contenditur, constituta sunt, de rebus in loco hereditatis actio existantibus non est controversia, tantum super collatione à cohæredibus non ritè facta, ratione cujus pars actio personalis, quam realis moveri deberet; & hinc partim quia forum rei sitæ non potest eligi nisi constitutur actio realis, per *l. fin. C. partim* quia utensilia illa in loco divisa relicta sunt tam modica, & respectu tam exiguæ considerationis, ut dare forum rei sitæ nequeant, habere que se, sicut v. g. chirotheca visum ornata: quis autem dicat, quod relinquens in alieno territorio chirothecam hujusmodi teneatur hoc implere spondere in tali loco super tota hereditate Perez certè, ut audivimus, ad id requirit, ut vel tota, vel major pars hereditatis in illo loco sita sit: partim denique quia hæc res modicæ sunt hereditariæ: sed forum hereditatis in quo loco sitæ non est adeundum extraneo, quia textus in *l. un. C. de heredit.* sic habet: *ubi autem domicilium habet, qui convenitur, vel si ibi, ubi res hereditaria sita sunt, agit, hereditatis erit controversia teneanda.* Perez ibidem.*

Quarta pariter nihil habet roboris, quamvis enim communio sit quasi

actus in ordine ad hæreditatem di-
videndam in loco, ubi sita est, & a-
ctus divisio sit aliquis contractus, sive
vocetur transactio, sive permutatio
&c. illa tamen communio sublata est
proinde per actualem divisionem, uti
& divisio finita, atque collatio appro-
bata datis quietantiis, ita ut æquè pa-
rum audiendus exposit sit cohæres, ac
si transactionem iniisset. Neque Re-
plices, quod agi possit super distractu,
sive ad dissolvendum contractum divi-
sionis vel collationis perperam factæ,
alio in loco, ubi celebratus est con-
tractus; cum contractus & distractus
sint Correlativa, vel potius contraria;
comparatorum autem sit eadem ratio.
Nam contra est, quod neque ratione
contractus possit extrahere conveniri
in loco contractus, nisi contrahens
moretur in tali loco, & necdum disces-
serit. Textus clarus in *c. 1. §. 3. de for.
comp. in 6.* vel nisi in loco contractus
se responderum promiserit: quorum
neutrum hic verificatur. Multò mi-
nus super distractu, seu quando agitur
ad rescissionem contractus jam ex ut-
raque parte impleti vel perfecti, P.
Wielher ad *Tit. de for. comp. n. 45.*
§. 4. cum utroque Barbosa.

Quinta malè cohæret; qualis enim
hæc consecutio: bona Testatoris, &
iple Testator fuit sub hac jurisdictione
territoriali: ergo etiam bona hære-
ditaria, jam actū & sine lite divisa,
atque jam aliò translata? Negatur uti-
que Consequentia. Executorem sui
Testamenti non voluit Testator Judi-
cari sui territorii, sed expressè per

arbitros compromissarios, si fortè in-
ter cohæres in divisione lis oriretur,
eligi voluit; ergo nec voluit illum
ratione executionis habere pro Judice
in casu litis forsitan orituræ. Accedit
quòd nullo Judice fuerit opus in di-
visione, utpote pacificè facta: Nec
præsens lis, quam movere intendit A-
drianus, ex Testamento & ratione
Testamenti oritur, sed in eo versa-
tur, an Godefridus teneatur supplere,
quod non contulit in divisione hæ-
reditatis ita volentibus, & crassâ ig-
norantiâ laborantibus cohæredibus,
quod est aliquid merè personale, ad-
eòque proponendum in loco perso-
næ, à qua petitur supplementum ra-
tione omissæ collationis, quam facere
voluit, sed ab ipsis cohæredibus non si-
nebatur. Carpov. *in locis citatis* non
est ad rem, ut patet inspicienti; quia
executio & divisio jam fuit facta.

Sexta laborat multiplici falso; im-
primis enim prorogatio jurisdictionis
non fit sine libero consensu litiganti-
um. *l. 1. l. 2. ff. de Judic. c. 40. de Off.
Jud. deleg.* Sed Godefridus nunquam
consensit quoad causam, quam Adria-
nus vult introducere apud Judicem
loci, ubi facta est divisio hæreditatis,
sed constanter illum recusavit expres-
sè, & semper recusabit. Deinde,
quamvis liberè Testamentum Origi-
nale apud præfatum Judicem relinqui-
rit, non tamen tanquam apud Judi-
cem, sed potius tanquam aquò cu-
stodem deposuit. Demum, quòd du-
rante divisione, & rebus hæreditariis
in territorio illo adhuc existentibus ipse
& alii

& alii cohæredes tum in illo loco præfentes adierint prædictum Judicem pro cautione impetranda contra unum ex cohæredibus, rectè est factum, quia tunc ratione rei sitæ, & divisionis, ac præsentia cohæredum fuit competens; nunc verò omnia illa cessarunt, ex quibus posset fundari competentia. Quòd verò defacto adhuc agat ibidem contra viduam, nihil ipsi præjudicat; quia vidua ibi sortitur forum, quòd & ipse tanquam Actor sequi debet: exinde verò non sequitur, quòd à tertio possit conveniri ibidem tanquam Reus, & quòd eidem Judici quoad aliam causam, prorsus diversam, à tertio movendam prorogaverit jurisdictionem, cum nullo modo in hunc consenserit unquam quoad hanc causam.

Septima denique, licet speciem ali-

quam præferat, nihil tamen vitiosum habet; quia planè non apparet hinc connexio litis super aucto legato vidua inibi motæ, & litis super facta collatione per crassam ignorantiam à cohæredibus extorta, ut una sine altera cognosci & terminari nequeat: una dependet ab altera ratione sui, patet, nec ratione incidentiæ, neutra sit principalis respectu alterius nec ratione personæ, cum vidua & Godefridus non sint cohæredes, nec legataria, nec Godefridus super hereditate conveniatur, sed iste super collatione bonorum, quæ viduam modo concernit.

Atque hæc responsa ad eòdè vilius efficacia tam Judici, quam Adversarij, ut nec ille porro citare Godefridum nec iste citationem illius porro perausus sit.

TITULUS III.

De Oblatione Libelli.

DECISIO XLVI.

De Nomine Actionis non expresso in Libello.

SPECIES FACTI.

PAmphilus Oenopóla vendidit Simpliciano duo vini dolia, quòd Rhenanum esse asseveranter & jure-

jurando asseruit, cum tamen fuerit Franconicum, & nescio qua materia ita corruptum, ut ex eo, quædam